

**SAKLISTE TIL MØTET I
SJØPATTEDYRRÅDET 28. NOVEMBER 2007**

- SAK 4/2007 FORVALTNINGSPLAN FOR KYSTSEL**
- Status i arbeidet og prosessen videre
 Orientering ved Havforskningsinstituttet og Fiskeri- og kystdepartementet
- SAK 5/2007 REGULERING AV JAKT PÅ KYSTSEL I 2007**
- SAK 6/2007 EVENTUELT**
- Orientering om EFSA's rapport om avliving av sel
- Status vedr Europaparlamentets deklarasjon om forbud mot handel med selprodukter

SAK 5/2007 REGULERING AV JAKT PÅ KYSTSEL I 2008

1 OPPSUMMERING AV JAKTEN I 2007

Regulering av jakt på kystsel i 2007 ble behandlet i Sjøpattedyrrådets møte 4. september 2006. Havforskningsinstituttets (HI) kvoteforslag for steinkobbe og havert ble lagt til grunn for drøftelsene.

1.1 Havert

Sjøpattedyrrådet viste til det pågående arbeidet med å utarbeide forvaltningsplan for kystsel og gjentok henvisningen til Stortingets behandling av St.meld. nr 27 Norsk Sjøpattedyrpolitikk (2003 – 2004), hvor det legges til grunn at bestandene av kystsel skal reduseres for å begrense de problemene den medfører. Behovet for å stimulere til jakt er fortsatt til stede og dette er avhengig av at kvotetilbudet opprettholdes. Rådet gikk således inn for en videreføring av kvoten fra 2007, men at det for 2008 foretas en ny selvstendig vurdering av videre kvoteanbefalinger.

Fiskeridirektoratet fastsatte kvoten i samsvar med Sjøpattedyrrådets tilrådning.

Tabell over deltakelse og avskyting fordelt på regioner finnes i tabellene under pkt 1.6

1.2 Steinkobbe

Havforskningsinstituttet anbefalte at fangstkvotene for steinkobbe ble fastsatt til 5 % av bestandsanslaget. Forslaget var basert på endelige resultater fra tellinger i 2003 – 2006.

Sjøpattedyrrådet viste imidlertid til de generelle anførslene vedr havert, jf ovenfor, og gikk inn for en videreføring av prinsippene for kvotefastsettelse fra 2006. Det ble således foreslått at kvoten for steinkobbe ble satt til 13% av bestandsestimatene basert på endelige resultater fra tellinger i 2003 – 2006.

Sjøpattedyrrådet sluttet seg til Havforskningsinstituttets tilrådning om å videreføre forbudet mot jakt i Oslofjorden, samt begrensinger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder.

Under henvisning til virusepidemien som brøt ut i 2002 og det lave antallet registrerte steinkobber og sluttet Sjøpattedyrrådet seg til HI's tilrådning om at det som i 2006 ikke ble fastsatt kvoter for området Vestfold – Aust-Agder. Virusepidemien var også begrunnelsen for å opprettholde et midlertidig forbud mot jakt i Oslofjorden.

Fiskeridirektoratet fastsatte reguleringstiltak i samsvar med Sjøpattedyrrådets tilrådninger.

Tabell over deltakelse og avskyting fordelt på regioner finnes i tabellene under pkt 1.6 *Oversikt over kvoter og resultater fra jakten.*

1.3 Grønlandssel

På grunn av den store bestanden av grønlandssel i Østisen og det årvisse innsiget av slik sel på norskekysten, ble adgangen til jakt på grønlandssel i videreført i 2007. Dette gjaldt for jegere som hadde tillatelser til å delta i jakt på kystsel.

1.4 Ringsel

Det ble på tilsvarende vilkår åpnet for fri jakt på ringsel i Nordland, Troms og Finnmark fylker også i 2007.

1.5 Utenlandske jegere

Tillatelse til å delta i jakt på kystsel kan fom 14. januar 2005 også gis til den som ikke er norsk statsborger eller likestilt med denne. Interessen for å delta i jakt på kystsel fra utenlandske jegere som ikke er bosatt i Norge synes liten, og det er således bare Region Troms og Region Finnmark som rapporterer om deltakelse fra hhv 5 og 2 utenlandske jegere.

1.6 Oversikt over kvoter og resultater fra jakten

Kvotene og resultatene fra årets jakt fremgår av tabellene nedenfor. Tabellene viser deltakelse og avskyting fordelt på de forskjellige regionene.

Tabell 1: Deltakelse i jakten

	2005	2005	2006	2006	2007	2007
Region	Antall tillatelser	Antall deltakere	Antall tillatelser	Antall deltakere	Antall tillatelser	Antall deltakere
Skagerrakkysten	234		219	24	249	
Rogaland						
Hordaland	270		198	90	223	
Sogn og Fjordane						
Møre og Romsdal	202	53	202	37	238	232
Sør- og Nord-Trøndelag	323	49 har skutt sel	350	79	375	57
Nordland	400		354			
Troms	153	39			130	34 (5 utenl)
Finnmark	134	23	79		83 (2 utenl)	

Tabell 2: Felling av steinkobbe

Region	Kvote 2005	Antall dyr felt	Kvote 2006	Antall dyr felt	Kvote 2007	Antall dyr felt
Østfold	21	19	30	7	30	28
Vestfold	3	3	0	0	0	0
Rogaland	36	36	44	44	47	47
Hordaland	0	0	0	0	0	0
Sogn og Fjordane	94	93	42	40	42	41
Møre og Romsdal	139	42	57	37	62	67
Sør-Trøndelag	171	101	170	86	199	178
Nord-Trøndelag	10	13	17	18	18	18
Nordland	295	109	260	197	321	386
Troms	87	87	90	69	95	95
Finnmark	133	111	40	40	46	45
Totalt	989	614	750	538	860	905

Tabell 3: Felling av havert

Delområde	Kvote 2005	Antall dyr felt	Region	Kvote 2006	Antall dyr felt	Region	Kvote 2007	Antall dyr felt	Region
Lista til Stad	90	51	Skagerrak-kysten	60	60	Skagerrak-kysten	60	35	Skagerrak-kysten
			Rogaland			Rogaland			
			Hordaland			Hordaland			
			Sogn- og Fjordane			Sogn- og Fjordane		25	Hordaland Sogn- og Fjordane
Stad til Lofoten	905	10	Møre- og Romsdal	905		Møre- og Romsdal	905	8	Møre- og Romsdal
		38	Sør-Trøndelag		38	Sør-Trøndelag		32	Sør-Trøndelag
		34	Nord-Trøndelag		20	Nord-Trøndelag		14	Nord-Trøndelag
		105	Nordland		29	Nordland		134	Nordland
Vesterålen til Varanger	221	14	Troms	221	28	Troms	221	34	Troms
		127	Finnmark		97	Finnmark		174	Finnmark
Totalt	1216	379		1186	272		1186	456	

Tabell 4: Felling av ringsel

Region	Kvote 2005	Antall dyr felt	Kvote 2006	Antall dyr felt	Kvote 2007	Antall dyr felt
Nordland	Fri jakt	4	Fri jakt	0	Fri jakt	0
Troms	Fri jakt	1	Fri jakt	0	Fri jakt	0
Finnmark	Fri jakt	-	Fri jakt	0	Fri jakt	2
Totalt		5		0		2

Tabell 5: Felling av grønlandssel

Region	Kvot 2005	Antall dyr felt	Kvot 2006	Antall dyr felt	Kvot 2007	Antall dyr felt
Nordland	Fri jakt	0	Fri jakt	-	Fri jakt	0
Troms	Fri jakt	0	Fri jakt	-	Fri jakt	0
Finnmark	Fri jakt	8	Fri jakt	4	Fri jakt	0
Totalt		8		4		0

1.7 Kompensasjonsordningen

Som et tiltak for å stimulere til økt jakt gikk Sjøpattedyrrådets i sin tilrådning inn for at ordningen med kompensasjon for innsending av kjever/prøver ble videreført.

Kompensasjonsordningen omfatter havert langs hele kysten og området fra og med Møre og Romsdal til og med Finnmark for steinkobbe.

Fiskeri- og kystdepartementet har fastsatt satsene for kompensasjon for innsending av kjever/prøver av kystsel til kr 700,- for havert og kr 500,- for steinkobbe. Ordningen gjelder for havert langs hele kysten og for steinkobbe i området fom Møre og Romsdal tom Finnmark fylke.

Fiskeridirektøren vil foreslå en videreføring av gjeldende kompensasjonsordning, forutsatt at nødvendige midler stilles til disposisjon.

2 FORVALTNING AV KYSTSEL I 2008

Havforskningsinstituttet har i vedlagte (./.) brev av 19. november 2007 gitt kvoteanbefalinger for kystsel i 2008.

2.1 Havert

Havforskningsinstituttets undersøkelser har vært evaluert av internasjonale forskere i forbindelse med vitenskapelig publisering. Faktorene for omregning mellom ungeproduksjon og bestanden av ett år og eldre dyr (1+) er etter dette justert ned fra 4.3 - 5.3 til 4.0 – 4.7 basert på årlige vekstrater på 7-12 % for havertbestander i andre områder. Dette resulterte i en estimert totalbestand på 4600-5500 havert (1+).

Havforskningsinstituttet uttaler:

”HI startet i november 2006 med nye datainnsamlinger for å estimere ungeproduksjonen og bestandsstørrelse til havert langs norskekysten. Det ble gjennomført tellinger, stadiestemmelser og merking av havertunger langs kysten av Troms og Finnmark i november-desember 2006. I september-oktober 2007 ble det gjennomført tilsvarende undersøkelser med to båter og med bruk av flyfotografering i området fra Froan i Sør-Trøndelag til Lofoten i Nordland. I Lofoten ble undersøkelsene hemmet av vanskelige værforhold, slik at det kun ble gjort registreringer tidlig i kasteperioden. Dette området må derfor dekkes på nytt i 2008.

Det ble registrert en økning i ungeproduksjonen av havert fra 41 unger i 2003 til 76 unger i 2006 i Troms og fra 169 (kombinerte resultater i 2001 og 2003) til 207 unger i Finnmark i 2006. Dette gir en havertbestand på ca.1230 (1130-1330) ett år og eldre dyr (1+) for området Troms og Finnmark i 2006, mot ca. 915 (840-990) ett år og eldre havert i 2001-2003.

I tillegg til at Lofotenområdet må dekkes på nytt i 2008, så gjenstår analyseringen av flyfotoene fra havertundersøkelsene i høst, slik at oppdaterte resultater for havertens ungeproduksjon i området Stad til Lofoten først vil foreligge høsten 2008.”

Tabell 6: HI's kvoteanbefaling for havert i 2008. Foreslått kvote er basert på ca. 5% av gjennomsnittlig bestandsanslag (litt høyere i Troms og Finnmark). Bestandsanslaget inkluderer ungeproduksjonen.

Region	Bestandsanslag 2005	Bestandsanslag 2006	Bestandsanslag 2007	Kvoteforslag HI
Lista til Stad	200-250	170-200	170 -200	60*
Stad til Lofoten	5060-6070	4700 - 5370	4700 -5370	250
Vesterålen –	1110-1320	910 - 1040	1400-1600	100
Varanger				

* I området Lista til Stad anbefales en kvote på 60 havert, basert på at havert fra britiske kolonier tidvis har tilhold i dette området.

Havforskningsinstituttet viser til St.meld. nr. 27 Norsk Sjøpattedyrpolitikk (2003 – 2004) (Sjøpattedyrmeldingen) hvor det slås fast, at forvaltningen av sel i Norge skal sikre levedyktige bestander. Begrepet bestand defineres i ressursbiologien vanligvis som en gruppe av reproduktivt isolerte dyr. Foreløpige resultater fra genetiske undersøkelser av havert i de tre nåværende forvaltningsområder viser en sterk genetisk differensiering mellom alle tre områdene. Det kan være flere atskilte bestander av havert langs norskekysten enn hittil antatt, blant annet tyder foreløpige analyser på at havert i Troms og Vest-Finnmark kan være en egen bestand, men det trenges flere analyser for å verifisere dette. Dersom det viser seg at dette er riktig, så kan det være aktuelt at HI vil forelå at denne bestanden forvaltes som en egen enhet.

Fiskeridirektoratets vurdering

Fiskeridirektoratet viser til Stortingets behandling av St.meld nr 27 Norsk Sjøpattedyrpolitikk (2003 – 2004), hvor det klart uttales at kystselbestandene skal reduseres for å begrense de problemene selen medfører. Dette må imidlertid sammenholdes med føringene om at bestandstilveksten av kystsel skal reduseres samtidig som målet om å bevare livskraftige bestander basert på vitenskapelige tilrådninger ivaretas.

Som vist til under *pkt 1.1 Havert* sluttet Fiskeridirektoratet seg for 2007 til Sjøpattedyrrådets tilrådning om å videreføre kvotene fra 2006. Hensynet til å opprettholde et kvotetilbud for å stimulere til økt jakt var tungtveiende i så henseende. Imidlertid uttalte Sjøpattedyrrådet at det vil foreta en ny selvstendig vurdering av kvotetilrådning for 2008.

Som kjent er arbeidet med å utarbeide forvaltningsplaner for sel langs norskekysten iverksatt.

I tråd med Sjøpattedyrmeldingen tas det sikte på at følgende tiltak skal iverksettes

- regulere bestandstilveksten av kystsel for å avhjelpe skader denne påfører fiskerinæringen m.v., samtidig som livskraftige bestander basert på vitenskapelig rådgivning, bevares
- utrede metodiske forbedringer for overvåking av kystsel

Fiskeridirektoratet legger til grunn at det bør foretas en avveining av de ulike ovennevnte hensyn når det gjelder kvotefastsettelse for havert for 2008. I tillegg er imidlertid behovet for å stimulere til økt jakt også fortsatt tilstede, jf tabellen under pkt 1.6 om kvoteutnyttelse.

Fiskeridirektoratet har utarbeidet ulike alternative forslag til kvotefastsettelse for 2008, jf tabell 7.

Tabell 7: Kvoteanbefaling for havert i 2008. Bestandsanslaget inkluderer ungeproduksjonen.

Region	Kvote- Forslag HI	Kvote- forslag 10%	Kvote- forslag 15%	Kvote- forslag 25%
Lista til Stad	60*	60*	60*	60*
Stad til Lofoten	250	504	755	1259
Lofoten til Varanger	100	150	225	375

* I området Lista til Stad anbefales en kvote på 60 havert, basert på at havert fra britiske kolonier tidvis har tilhold i dette området.

Fiskeridirektoratet ber om Sjøpattedyrrådets tilrådning om kvotenivå for havert i 2008.

2.2 Steinkobbe

Det foreligger ingen nye bestandsestimat for steinkobbe i 2007 og grunnlaget for kvoteforslaget for 2008 er endelige resultater fra tellinger i 2003 – 2006, se vedlagte (./.) uttalelse fra Havforskningsinstituttet. HI anbefaler at fangstkvotene for steinkobbe beregnes som tidligere foreslått, dvs til 5% av bestandsanslaget.

Basert på det lave antallet registrerte steinkobber anbefaler HI ingen jakt på steinkobber i området Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder.

Videre anbefales det å opprettholde forbudet mot jakt i Oslofjorden.

I likhet med tidligere år foreslår Havforskningsinstituttet at de særlige begrensninger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder opprettholdes også i 2008.

Det anses som sannsynlig at det kan være flere egne bestander av steinkobbe i Norge. Inntil genetiske undersøkelser foreligger, foreslår HI at det utvises forsiktighet med hensyn til å flytte jaktkvoter mellom de ulike forvaltningsområdene.

Fiskeridirektoratets vurdering

Når det gjelder kvotenivået vil Fiskeridirektoratet vise til de generelle anførslene ovenfor under pkt 1.1 Havert, jf Stortingets behandling av Sjøpattedyrmeldingen.

Under henvisning til dette vil Fiskeridirektoratet tilrå en videreføring av prinsippene for kvotefastsettelsen for 2007, dvs at kvotene fastsettes til 13% av bestandsestimatene basert på resultater fra tellinger i 2003 – 2006, se tabell 7.

Tabell 8: Kvoteforslag steinkobbe 2008

Fylke	Bestandsanslag 2003-2006	HI's kvoteanbefaling 5%	Fiskeridirektørens forslag 13%
Østfold	229	10	30
Vestfold	7	0	0
Telemark	45	0	0
Aust-Agder	10	0	0
Vest-Agder	0	0	0
Rogaland	360	20	47
Sogn og Fjordane	325	20	42
Møre og Romsdal	477	25	62
Sør-Trøndelag	1527	80	199
Nord-Trøndelag	138	10	18
Nordland	2466	125	321
Troms	727	40	95
Finnmark	357	20	46
Totalt	6668	350	860

Forbudet mot jakt i Oslofjorden foreslås opprettholdt. Det samme gjelder forbud mot begrensingene på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder.

2.3 Ringsel

Fiskeridirektoratet foreslår at det ikke fastsettes noen kvote for ringsel i 2008, men at det for jegere som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel åpnes for fri jakt på ringsel langs norske kysten.

2.4 Grønlandssel

Fiskeridirektoratet foreslår at det i 2008 tillates fri jakt på grønlandssel for jegere som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel.

3 JAKTPERIODE

På møte i Sjøpattedyrrådet 22. oktober 2003 var det enighet om å oppheve sommerfredningstiden for ringsel og grønlandssel. Dette innebærer at følgende jakttidsrammer har vært gjeldende fra 2004:

- For arten havert i jaktområdene sør for Stad: 1. februar –30. september.
- For arten steinkobbe langs hele kysten: 2. januar – 30. april og 1. august –30. september.
- For arten havert i jaktområdene nord for Stad og artene ringsel og grønlandssel langs hele kysten: 2. januar – 15. september.

Fiskeridirektoratet foreslår at gjeldende jakttidsrammer videreføres i 2008.

4 GJENNOMFØRING AV JAKTEN.

Fiskeridirektoratet foreslår at jakten i 2008 gjennomføres på tilsvarende måte som inneværende år, jfr. forskrift av 6. mai 1996 om forvaltning av sel på norskekysten.

Dette innebærer at det skal sendes søknad til regionkontorene etter hvert som jegerne ønsker å starte jakt.

Fiskeridirektoratet foreslår at det også i 2008 blir et vilkår for deltakelse i jakt på kystsel at søker har avlagt skyteprøve for storviltjegere.

KVOTEANBEFALING FOR KYSTSEL I 2008

Kjell T. Nilssen
Havforskningsinstituttet

Det vises til telefonsamtale med Hild Ynnesdal, Fiskeridirektoratet i november d.å. hvor Havforskningsinstituttet (HI) ble bedt om å utarbeide kvoteanbefaling for fangst av kystsel i 2008.

I tillegg til jakt på kystsel er både steinkobbe og havert utsatt for naturlig dødelighet, og for dødelighet som følge av annen menneskelig aktivitet. Det er tidligere registrert dødelighet på ca. 5-7 % av merka unger både for steinkobbe og havert som følge av bifangst (Bjørge et al. 2002). Foreløpige resultater fra et HI-prosjekt som er rettet mot å estimere bifangst av sjøpattedyr tyder på en årlig bifangst av rundt 200 havert og 400 steinkobber i norske farvann. Det er også sannsynlig at antallet sel som blir innrapportert i jakta på kystsel er underrapportert, som følge av ordningen med kompensasjon. Det vil si at dyr som synker ikke rapporteres fordi de ikke gir utbetaling.

HI anbefaler internasjonal evaluering av forskning og rådgivning for kystsel i Norge, enten i regi av NAMMCO eller ICES.

Havert.

I løpet av september-desember 2001-2003 ble det gjennomført tellinger, stadiestemmelser og merkinger av havertunger langs norskekysten fra Rogaland til Finnmark (Nilssen et al. 2004). Mulige nye kasteområder og områder i geografisk nærhet av kjente kasteområder ble også gjennomført. De sørlige deler av Nordland og de nordlige deler av Nord-Trøndelag hadde størst tetthet av havert, med en produksjon på ca. 350 havertunger. I Froan i Sør-Trøndelag ble det estimert en total produksjon på ca. 300 havertunger. Resultatet i Froan var nærmest identisk med tilsvarende tellinger i 1993 (Bakke & Lorentsen 1999), noe som kan tyde på at bestanden ikke har økt i Froan i den siste 10-årsperioden. Ved å kombinere resultatene i 2001-2003 ble det totalt registrert ca. 1200 havertunger langs norskekysten.

Etter at våre undersøkelser har vært evaluert av internasjonale forskere i forbindelse med vitenskapelig publisering, er faktorene for omregning mellom ungeproduksjon og bestanden av ett år og eldre dyr (1+) justert ned fra 4.3 - 5.3 til 4.0 - 4.7 basert på årlige vekstrater på 7-12 % for havertbestander i andre områder. Dette resulterte i en estimert bestand på 4600-5500 havert (1+) langs norskekysten (Nilssen & Haug 2007).

HI startet i november 2006 med nye datainnsamlinger for å estimere ungeproduksjonen og bestandsstørrelse til havert langs norskekysten. Det ble gjennomført tellinger, stadiestemmelser og merkinger av havertunger langs kysten av Troms og Finnmark i november-desember 2006. I september-oktober 2007 ble det gjennomført tilsvarende undersøkelser med to

båter og med bruk av flyfotografering i området fra Froan i Sør-Trøndelag til Lofoten i Nordland. I Lofoten ble undersøkelsene hemmet av vanskelige værforhold, slik at det kun ble gjort registreringer tidlig i kasteperioden. Dette området må derfor dekkes på nytt i 2008.

Det ble registrert en økning i ungeproduksjonen av havert fra 41 unger i 2003 til 76 unger i 2006 i Troms og fra 169 (kombinerte resultater i 2001 og 2003) til 207 unger i Finnmark i 2006. Dette gir en havertbestand på ca.1230 (1130-1330) ett år og eldre dyr (1+) for området Troms og Finnmark i 2006, mot ca. 915 (840-990) ett år og eldre havert i 2001-2003.

I tillegg til at lofotenområdet må dekkes på nytt i 2008, så gjenstår analyseringen av flyfotoene fra havertundersøkelsene i høst, slik at oppdaterte resultater for havertens ungeproduksjon i området Stad til Lofoten først vil foreligge høsten 2008.

Tabell 1. Kvoteanbefaling for havert i 2008. Foreslått kvote er basert på ca. 5% av gjennomsnittlig bestandsanslag (litt høyere i Troms og Finnmark). Bestandsanslaget inkluderer ungeproduksjonen.

Region	Bestandsanslag	Kvoteforslag
Lista til Stad	170-200	60*
Stad til Lofoten	4700-5370	250
Vesterålen til Varanger	1400-1600	100

* I området Lista til Stad anbefales en kvote på 60 havert, basert på at havert fra britiske kolonier tidvis har tilhold i dette området.

I Stortingsmelding 27 om norsk sjøpattedyrpolitikk slås det fast, at forvaltningen av sel i Norge skal sikre levedyktige bestander. I ressursbiologien er begrepet bestand vanligvis ensbetydende med en gruppe av reproduktivt isolerte dyr. Mitokondrielt DNA (MtDNA) nedarves i langt overveiende grad fra mor til avkom og denne markøren er derfor særlig velegnet til å belyse hunnenes bestandsstruktur, som er av størst umiddelbar betydning for bestandsdynamikken. Foreløpige resultater fra undersøkelsene av MtDNA hos havert i de tre nåværende forvaltningsområder viser en sterk genetisk differensiering mellom de tre områdene. Det kan være flere adskilte bestander av havert langs norskekysten enn hittil antatt, blant annet tyder foreløpige analyser på at havert i Troms og Vest-Finnmark kan være en egen bestand, men det trenges flere analyser for å verifisere dette. Dersom det viser seg at dette er riktig, så kan det være aktuelt at HI vil forelå at denne bestanden forvaltes som en egen enhet.

De foreløpige resultater av de genetiske undersøkelsene gir sterke indikasjoner på at det vil være mulig å kunne fastslå bestandsidentiteten for dyr som fanges langs norskekysten med en rimelig grad av sikkerhet. Dette vil for eksempel kunne belyse effekten av jaktuttaket på forskjellige bestander, samt tillate innsamling av bestandsspesifikke biologiske parametere på vekst og reproduksjon, som vil være nyttige i bestandsmodelleringer.

Steinkobbe

Flyfotografering og visuelle tellinger brukes for å kunne gi minimumsanslag for antall steinkobber. I utgangspunktet telles steinkobbe (alle aldersgrupper) i hårfellingsperioden. Det er åpenbart at en del tilleggsinformasjon må innhentes for at flyfotografering skal kunne anvendes rutinemessig. Slik informasjon er kunnskap om steinkobbens aktivitetsmønster under hårfelling, herunder hvor stor andel av bestanden som ligger på land ved fjære sjø under forskjellig værforhold. Det ble derfor gjennomført feltstudier av steinkobbe i Vesterålen i perioden fra kasting i juni til hårfellingstida i august i 2003 og i august 2004. Studiene inkluderte visuelle tellinger gjennom hele døgnet i flere kortere perioder i 2003. I samme periode ble totalt 29 steinkobber fanget og påsatt radiomerker (VHF) som gjorde det mulig å identifisere hvert enkelt dyr når de lå på land. Det var vanskelig å fange et representativt utvalg av steinkobbebestanden mht alder og kjønn, samt at det kun lot seg gjøre å innhente data fra noen av de merka selene. Det ble også gjort et tilsvarende forsøk i Rogaland i august 2006. Datainnsamlingen har til nå ikke vært representativ nok (mht alder og kjønn), slik at resultatene fra disse studiene ikke har vært tilstrekkelig til å kunne estimere usikkerheten i de flybaserte tellingene. Det planlegges imidlertid en ny innsats på dette området for å samle inn relevante data.

Det ble i 1996-1999 gjennomført tellinger basert på flyfotografering i hårfellingsperioden som resulterte i til sammen 7500 steinkobber langs norskekysten (Bjørge *et al.*, 2007). I årene 2003-2006 ble det gjennomført nye tellinger (Nilssen *et al.* 2006) som dekket de samme områdene og med samme metodikk som i 1996-1999. I tillegg ble det gjennomført visuelle registreringer av steinkobbe i Vestfold, Telemark, Aust-Agder og delvis i Vest-Agder. Tellingene i 2003-2006 resulterte i om lag 6700 dyr. Tellingene i 1996-1999 og 2003-2006 er sammenlignbare og viser en nedadgående trend i bestanden på omlag 1.5% per år. Dette er imidlertid en liten nedgang sammenlignet med usikkerheten som vil være innebygget i slike tellinger og understreker betydningene av å etablere en metodikk som kan vise omfanget av statistisk usikkerhet i tellingene. (Med usikkerhetsmarginer innarbeidet i telleresultatene ville nedgangen sannsynligvis ikke være signifikant på 95% nivået.)

Et uheldig moment som kan ha påvirket flytellingene av steinkobbe er at jakttida er utvidet til å omfatte hårfellingsperioden (august) for arten, altså samme periode som flytellingene gjennomføres. Jakt og annen ferdsel medfører at dyrene skremmes slik at de går i sjøen og dermed ikke registreres på flyfotoene. Ved stort jaktpress er det også mulig at selene forflytter seg til andre ukjente områder og derfor ikke registreres i tellingene. Det må understrekes at vi ikke har datagrunnlag til å evaluere om slike forstyrrelser har hatt betydning for flytellingene i de aktuelle hårfellingsområdene for steinkobbe langs kysten. I noen viktige områder er det gjennomført 2-3 flytelling med noen dagers mellomrom. Antall registrerte sel kan variere relativt mye innenfor samme området, noe som kan indikere at det har vært forstyrrelser som følge av jakt eller annen ferdsel.

Det foreligger ingen nye bestandsestimeringer for steinkobbe i 2007. Grunnlaget for kvoteforslaget for 2008 er resultatene fra tellingene i 2003-2006 (se Tabell 2). HI anbefaler at fangstkvote for steinkobbe i 2008 beregnes som tidligere, det vil si 5 % av bestandsanslaget (se Tabell 2).

Tabell 2. Kvoteanbefaling for steinkobbe i 2008. Kvoteanbefaling er beregnet som ca. 5 % av bestandsanslaget.

Fylke	Bestandsanslag 2003-2005	Kvoteforslag 5%
Østfold	229	10
Vestfold	7	0
Telemark	45	0
Aust-Agder	10	0
Vest-Agder	0	0
Rogaland	360	20
Sogn & Fjordane	325	20
Møre & Romsdal	477	25
Sør-Trøndelag	1527	80
Nord-Trøndelag	138	10
Nordland	2466	125
Troms	727	40
Finnmark	357	20
Totalt	6668	350

Det foreligger ingen genetiske undersøkelser av steinkobbe som kan avklare om det er flere bestander av arten langs norskekysten. I andre land er det funnet bestandsstrukturering innenfor avstander opp til 300-500 km (Goodman 1998). Merkeforsøk kan indikere at det kan være lignende størrelser på utbredelsesområdene til arten i Norge, fordi steinkobbene i gjennomsnitt ble gjenfanget mellom 30 km og 54 km (maks 463 km) fra merkeområdet (Bjørge *et al.* 2002). Det er imidlertid nødvendig å gjennomføre genetiske studier for å avklare om det er egne bestander langs norskekysten. Dette gjelder også de små forekomstene av steinkobbe i Lysefjorden og indre Sognefjord. HI foreslår at de særlige begrensninger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder opprettholdes også i 2007.

Det anses som sannsynlig at det kan være flere egne bestander av steinkobbe i Norge. Inntil genetiske undersøkelser foreligger, foreslår derfor HI at det foreløpig utvises forsiktighet med hensyn til å flytte jaktkvoter mellom de forskjellige forvaltningsområdene.

Referanser

- Bakke, Ø., and S.H. Lorentsen. 1999. Estimation of offspring production from a limited number of stage-structured censuses. *Biometrics* 55:321-325.
- Bjørge, A., Øien, N., Hartvedt, S., Bøthun, G., and Bekkby, T. 2002. Dispersal and bycatch mortality in gray, *Halichoerus grypus*, and harbor, *Phoca vitulina*, seals tagged at the Norwegian coast. *Marine Mammal Science*, 18(4): 963-976.
- Bjørge, A., Øien, N. & Fagerheim, K.A. 2007. Abundance of Harbour Seals (*Phoca vitulina*) in Norway Based on Aerial Surveys and Photographic Documentation of Hauled-Out Seals During the Moulting Season, 1996 to 1999. *Aquatic Mammals* 33(3).
- Goodman, S.J. 1998. Patterns of extensive genetic differentiation and variation among European harbour seals (*Phoca vitulina*) revealed using microsatellite DNA polymorphisms. *Mol. Biol. Evol.* 15(2): 104-118.
- Nilssen, K.T., Corkeron, P., Haug, T., Skavberg, N.E., Jenssen, B.M., & Henriksen, G. 2004. Status for havertbestandens ungeproduksjon langs norskekysten i 2001-2003. *Fisken og havet*, nummer 2 – 2004: 58 pp.
- Nilssen, K.T., Skavberg, N.-E., Poltermann, M., Haug, T., & Henriksen, G. 2006. Status of harbour seals (*Phoca vitulina*) in Norway. NAMMCO Working Group on Harbour Seals, Copenhagen, Denmark, 3-6 October 2006. 9 pp.
- Nilssen, K.T. & Haug, T. 2007. Status of grey seals (*Halichoerus grypus*) in Norway. *NAMMCO Sci.Publ.* 6:23-31.
- St.meld. nr. 27 (2003-2004). Norsk sjøpattedyrpolitikk. 125 pp.